

**PROTOKÓŁ Z POSIEDZENIA JURY X EDYCJI KONKURSU
NA PRACE NAUKOWE MŁODYCH HISTORYKÓW I HISTORYCZEK SZTUKI
ZORGANIZOWANEGO PRZEZ FUNDACJĘ IM. PROFESORA MIECZYŚLAWA ZŁATA
W 2026 ROKU**

26 maja 2026 r. odbyło się posiedzenie Jury X edycji konkursu na prace naukowe młodych historyków i historyczek sztuki, zorganizowanego przez Fundację im. Profesora Mieczysława Złata. W skład powołanego przez Radę Fundacji Jury konkursu weszli:

dr hab. Romuald Kaczmarek, prof. UW-r (przewodniczący) dr hab. Piotr Oszczanowski, prof. w UW-r, dr Jacek Witkowski, docent w UW-r, dr Agnieszka Patała UW-r.

Jury X edycji Konkursu im. Profesora Mieczysława Złata stwierdza, co następuje.

Na Konkurs wpłynęło łącznie 5 prac, w tym trzy doktorskie, z których dwie publikowane, oraz dwie niepublikowane prace magisterskie. Jury zapoznano się uważnie ze wszystkimi pracami, uznając, że wszystkie spełniają warunki formalne ogłoszenia konkursowego. Poziom wszystkim prac oceniono jako wysoki, doceniono też wnikliwość podejścia do badanych zagadnień. Efektem wszystkich prac są nowe ustalenia lub/i korekty dawniejszych sądów. Trzy spośród pięciu prac wyróżniały się szerokością zakresu tematycznego, liczbą podanych analizie zabytków, sprawnością i klarownością wyciągania wniosków i formułowania sądów. Regulamin Konkursu (w par. 4) przewiduje możliwość podzielenia sumy nagrody jedynie na dwie prace. Jury stanęło przed trudnym wyborem i zdecydowało się uwzględnić, spośród wielu czynników merytorycznych, także etap rozwoju naukowego młodych badaczy i przyjęło zgodnie następujący werdykt.

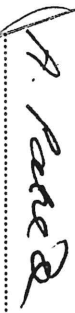
Nagrodę otrzymuje Witold Miedziak za publikowaną dysertację *Gotyk nowożytny. Tradycja gotycka w murowanej architekturze kościelnej Wielkopolski i Polski Środkowej w XVI i XVII wieku, Poznań 2024*. To dojrzałe, erudycyjne i obszerne opracowanie zjawiska. Rozbudowane podstawy metodologiczne (próba definicji nietatwego w ujęciu refleksji naukowej zjawiska i terminologii), widoczne efekty licznych kwerend terenowych oraz badań archiwalnych, w tym także znajomość dokumentacji konserwatorskiej, wartościowy materiał ikonograficzny, dobra znajomość kontekstu i analogii europejskich, poprawnie skonstruowane indeksy – wszystko to czyni tę publikację ważną i interesującą. Poszczególne rozdziały książki to także osobne monografie zabytków architektury wczesnonowożytnej na terenie Wielkopolski tego okresu. W takim zakresie chronologicznym i tematycznym nie było dotąd podobnego opracowania. Ważne jest też zwrócenie uwagi na kościoły innowiercze oraz synagogi w kontekście ich odrębności, ale także swoistego dialogu z formami architektury stosownych w budownictwie konfesji rzymskiej. Nowe spojrzenie na twórczość architektoniczną Jerzego Hoffmana (jego eksperymentalne podejście do formy architektonicznej), Krzysztofa Bonadury st. i Jerzego Catenaziego – to również wartość dodana tej publikacji. Osobny rozdział poświęcony architekturze zakonnej XVII w. wnosi nowe ustalenia do stanu wiedzy na ten temat. Wyważona i cenna jest także konkluzja pracy, w której stwierdza się, że „do początków XVII wieku nie może być mowy o nawrocie form gotyckich, ponieważ w budownictwie sakralnym cechy średniowieczne nie wygasły w XVI w. na żadnym etapie”. Autor pisząc o „retrospektywnym” aspekcie architektury sakralnej na obszarze Wielkopolski uznaje, że ma ona znamiona postępu, wynikającego ze świadomego zwrócenia się ku formom czasów minionych. Przełom dostrzega w momencie, kiedy daje o sobie znać świadoma archaizacja, co następuje dopiero w drugiej ćwierci XVII w. i jest usługą wybitnych architektów czynnych na terenie Wielkopolski – Krzysztofa Bonadury starszego i Jerzego Catenaziego.

Wyróżnienie Jury postanowiło przyznać Adamowi Kossakowskiemu za niepublikowaną pracę magisterską *Późnogotycka architektura święcka na Pomorzu u progu czasów nowożytnych* (1470-1570), Warszawa 2025. Autor wykazał się w niej umiejętnościami zarówno syntetyzującego ujęcia stu lat dziejów architektury święckiej na wybranym obszarze, słuszenie, jak wykazał, „tamiąc” tradycyjne cezurę chronologiczne epok stylowych, jak i podejścia analitycznego, wyrażonego tak w krytycznym śledzeniu dotychczasowych ustaleń, jak i w obserwacji form dzieł architektury. Ukazał te ostatnie na szerokim tle zagadnień mecenatu, nieograniczonego do książąt pomorskich, lecz z uwzględnieniem aktywności ludzi władzy w kręgu dworu, jak i znanej rodziny patrycjuszowskiej Loitzów oraz miast. Omówił źródła inspiracji, podjęte zarówno dzięki dogłębnemu zainteresowaniu kwestiami architektonicznej reprezentacji i świadomości estetycznej, jak w wypadku księcia Filipa I Gryfity, jak i przenikające dyfuzyjnie, głównie w zakresie saskiego typu dekoracji szczytów. Ostatecznie udało mu się potwierdzić odrębność i specyfikę architektury regionu w zakreślonym przedziale czasu i ukazać jej wielośrodkowe uwarunkowania.

[dr hab. Romuald Kacznarek, prof. UWf, Przewodniczący]

[dr hab. Piotr Oszczanowski, prof. w UWf]

[Jarosław Witkowski, docent w UWf]

[dr Agnieszka Patała UWf]